

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISZY LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.
 Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Küzdelem a privilégiumért.

Régi és egyszer már eldöntött küzdelem ujul meg ismét a békességre szorult országban, melynek haladása, fejlődése attól függ, hogy meg tudják-e érteni a vezetők a kornak a jellegét, mely nem a szétválásban, hanem a szervezkedésben és az erők tömörítésében keresi a boldogulást.

Legujabban a „debitum auszugale” érdekében hordozzák a kardot szerte az országban. Mi is az a debitum auszugale? Hát ennek még magyar neve sincs, úgy kell meggyártani. Ez a *könyvkivonati tartozás*, melynek a hatvanhetes törvényhozás a maga bájos egyszerűségében privilégiumot adott. A mikor a negyvennyolc megteremtette a teljes jogegyenlőséget, arra a felébredt, erőhöz jutott nemzet az új rendezkedés naivtásában, a polgári perrendtartás keretében azt a jogot alapította, hogy a bejegyzett kereskedők a könyveikbe bevezetett adósukat ezen könyvek *székhelyére* idézhetik bíróság elé, holott a perjogi illetékességnek általános szabálya az, hogy személyi kötelezettség tárgyában mindenki azon bíróság előtt perlendő, a melynek a területén lakik.

Ezzel a szabálylyal homlokegyenest ellenkezik a mai rend, mely privilégiumot

adva a bejegyzett kereskedőnek, feljogosítja őt arra, hogy perbeli felét oda idéztesse, a hova akarja. Hogy mi volt ennek a privilégiumnak a következménye, arról sokat tudnak beszélni az egyes kereskedelmi ügynökök által elszédített vidékiek, a kik megvették az árút és egy napon arra ébredtek fel, hogy éppen megkapták a budapesti járásbíróóság idéző végzését, két hétre rá a makacssági ítéletet, a mire ismét két hét múlva megjött a végrehajtó, rá pedig ismét két héttel az árverés s ment föld, ingóság a kótyavetésre.

Plósz Sándor, ez az európai tekintélyű perjogász, a Széll-kormány idejében beterjesztette perrendtartási javaslatát, a melyből *törölte* a könyvkivonati perek különös illetőségét, megszüntetni óhajtván az elméletileg nem indokolható, gyakorlatilag káros intézkedést, melyet hosszú idő alatt bőven használt ki a nem jóhiszemű kereskedelem.

Ebben a tervezett reformban a merkantilis túlkapásaikhoz görcsösen ragaszkodó körök már 1902-ben sem tudtak megnyugodni, míg a mezőgazdasági szervezetek, melyek a gyengébb osztályok védelmét követelik a politikai, gazdasági és a jogi élet terén, melegen üdvözölték a reformot, a mely hivatva volt egyik fájó sebet meggyógyítani a kiuzsorázott

szegény elhagyatott népnek, fővárosi árúzsora terhe alatt nyögő kisembernek, a kinek a sorsában osztozkodik a vidéki középosztály is, melynek épp úgy a nyakába zúdul a budapesti, csakis nagy anyagi áldozatokkal kivédhető bírósági idézés és annak minden súlyos következménye.

A Plósz-féle javaslatnak ez a rendelkezése *meg van* a jelenlegi igazságügyi miniszternek most bizottsági tárgyalás alatt levő *javaslatában* is s azért ez a javaslat is hadrendbe állította azt a kereskedelmi tábor, mely nem a munkára alapítja a maga boldogulását, hanem az erkölcsi és jogi élet hézagain keresztül bocsátja le gyökereit a mindennapi életbe, hogy ebből a maga kincseit megszerezze. Ugyanaz a harc indul meg újból, melyben ezek a merkantilisták egyszer már elvesztették a csatájokat. Ma ismét ellenzéki támad a privilégium eltörlésének és ezzel együtt feltámad az országban egy tábor, mely önző érdekből hadat izen a jogegyenlőségnek.

Azt hisszük, hogy ennek a harcnak az eredménye kétségtől azzal fog végződni, a mivel befejeződött a Széll-kormány idejében, hogy t. i. megszűnik a könyvkivonati tartozás szabadalmazott illetősége és azokban a perekben, melyeket

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Alkonyodik . . .

*Alkonyodik, meg-megnyúlnak az árnyak,
 Nem látszanak csak tompán a színek;
 És benn e titkos, esteli homályban
 Megdobbanak a szerető szívek.*

*Gondterhelt arcok lassan földerülnek,
 Boldog megnyugvás lüktet mindenütt . . .
 S győzelmesen suhan végig a tájon
 A szerelem, a béke és a hit! —*

*S útjuk nyomán egy hosszú sóhaj támad,
 Mitől virág, fa halkán megremeg . . .
 Majd néma csend. Kigyúlt az első csillag
 És észrevétlen szelíd este lett! . . .*

Simonovánszky Annus.

Maitner Matild.

Haverda Mariska bünperének minap lefolyt tárgyalása ad aktualitást a Meitner Matild megható történetének, aki szép volt, ragyogó volt és akit — a bukott budapesti lányok sorsa szerint — a rendőrkapitány elé állítottak.

— Beszélje el az élettörténetét, mondotta a

VII-ik kerületi kapitányság egyik fogalmazója a hervadásában is szép leánynak; hátha van olyan részlete, amit enyhítő körülménynek vehetünk.

A leány gondolkodott, azután a fogalmazó biztatására megeredt a szó az ajkán és elmondotta ezt a komor históriát:

— Maitner Matild a nevem. Az apám Maitner Sándor törvényszéki irattáros volt. Fiatalon meghalt és én, meg két kis testvérem szegény megtört anyámmal egyedül maradtunk a nagy világban. Senkink nem volt Magyarországon és mert apám még nem volt nyugdíjképes, két évi fizetéssel végkielégített bennünket az állam. Csekély kis összeg volt, de elég ahhoz, hogy jövő életünk szerény alapját valahogyan megvessük.

— Anyám is, én is művésziesen himeztünk, két testvérem nem számított akkor, hiszen még iskolába jártak. A Teréz-köruton kibéreltünk egy üzlethelyiséget, beállítottunk két gépet, azután anyám sorra járta az uri házakat és munkát kért. Igaz a közmondás, hogy az Isten nem hagyja el az özvegyeket és árvákat. Bőven jutott a munkából, sokszor éjszaka is dolgoztunk és jól ment a sorunk addig, amíg az utamba nem került egy hitvány férfi, aki ma jómódu ügyvéd, gazdag leányt vett feleségül, eladta magát.

Ez az ember egy vidéki bankigazgató fia

volt. Abban a házban lakott, amelyben az üzletünk volt. Mindennap a bolt előtt járt el és benézegetett. Kezdetben nem is vettem észre, később azonban oly feltűnően báméskodott rám, hogy érdeklődni kezdtem a csinos, elegáns fiatalember után magam is. Tüzes pillantásait túrtam, majd kacéran visszanéztem rá és ez szemmeláthatólag ingerelte a fiút.

— A magam részéről ez csak ártatlan játék volt. Szórakozás. Dehogy gondoltam én rosszra. Nem ismertem akkor még az emberek gonoszágát. A fiatalembert a flört mind vakmerőbbé tette és mert másképp nem tudott a közelembé férni, egy napon benyitott az üzletbe, ideadta lilaszínű selyem zsebkendőjét.

— Himezze bele kisasszony a nevemet. Majd megvárom.

— Hirtelen minden vér a fejembe szökött. Éreztem, hogy kigyul az arcom, a szívem hevesen dobogott, tudtam hogy az a zsebkendő história csak ürügy arra, hogy megismerkedjek velem. Megvallom őszintén, hogy ez a fogás nagyon tett nekem. Soha még olyan lassan monogram nem készült az üzletünkben, mint ezen a zsebkendőn. Közben beszélgettünk. Nem úgy mint mások, közömbös, semmitmondó históriákkal vezetik be az ismerkedést. A fiatal ember nagyon jól

kereskedők inditanak nem kereskedők ellen, alperesnek és felperesnek egyenlő joga lesz.

Ez egyik elemi követelménye a jog-egyenlőség iskolájának, melyben a tanító mesterek ismét csak a gazdatársadalmi szervezetek voltak, melyeknek ezt a túlsó oldalon megbocsátani nem tudják, mert a túlsó oldal túlságosan szereti a könnyítéseket, a melső és hátsó ajtókat.

A perrendtartás sorsa most remélhetőleg eldől és hisszük, hogy ebben a most alkotandó kódexben többé nyoma sem lesz annak a kedvezésnek, melyet a magyar törvényhozás 1868-ban abban a meggyőződésben adott meg a kereskedelemnek, hogy egy gyenge növényt fog vele istápolni. Pedig ezzel kaput nyitottak olyan visszaéléseknek, melyeket az egyszerű, de becsületes 67-es törvényhozók elképzelni sem tudtak, mert ők mindig a jobb emberre számítottak, holott az ő becsületes törvényeik végrehajtásából mindenkor a rosszabb emberek húzták ki a maguk illetéktelen hasznát.

Gróf Zichy János liberalizmusa.

Finom lelkületű vallás- és közoktatásügyi miniszterünk, gróf Zichy János f. hó 16-án Egerben tartott beszédében, politikai vezérgondolatának az *ideális liberalizmust* vallotta.

— Az a vezérgondolat — mondotta a miniszter, mely engem politikai pályámon végig kísért, kísér ma és kíséri fog, semmi egyéb, mint az *ideális liberalizmus*, a melynek alapfogalata az egyenlőség, melynek eszköze az egyenlő mértékkel való mérés, a méltányosság az egész vonalon s a melynek célja a szabadság, a gondolatnak, az érzelmeknek és a szónak, az egyeseknek és az intézményeknek szabadsága.

Minden józan ember aláírhatja és alá is írja a miniszter ezen kijelentéseit, azt azonban nem értjük, hogy miért találta jónak a miniszter *liberalizmusnak* nevezni az igazságosságnak azon elemi követelményeit, melyek fentebb idézett szavaiban foglaltatnak?

Az egyenlőség és az egyenlő mértékkel való mérés mint alapfeltételei minden haladásnak és minden tisztességnek, nem alkalmasak arra, hogy bármely politikai rendszernek speciális alkotó

elemivé váljanak. Sem a liberalizmusnak, sem a konzervativizmusnak, sem a demokratizmusnak különleges összetételét nem alkotják ezek az elemi igények és igazságok. Hanem az már igenis előfordulhat, hogy valamely politikai rendszerben ezek az elemi feltételek nincsenek meg, a mely rendszer éppen azért kárhózatossá is válik.

Igy nincsenek meg ezek az erkölcsi lételemek a munkapártban, a hol sem az egyenlőséget, sem az egyenlő mértékkel való mérést nem ismerik. Azért csaptak minap a munkapárt lapjai olyan nagy lármát a miatt, mivelhogy a kultusz-miniszter elment Győrbe a katolikus diákinternátus felavatására s ott a vallási alapon létesülő internátusok mellett kifejezetten állást foglalt. Ha nem katolikus, hanem bármely más vallási jelleggel bíró ünnepre ment volna el, a munkapárt lapjai magasztalták volna.

A munkapárt ilykép nagyon messze van az egyenlőségtől és az egyenlő mértékkel való mértéstől. Ez az oka annak, a miért Zichy János az ő liberalizmusát *ideális liberalizmusnak* keresztelte el. Mintha mondotta volna: Az általam hangoztatott nemes ideák az én lelkemben élnek ugyan, de sajnos nem élnek a pártban, melyhez tartozni szerencsém van.

No ott ugyan ezek az ideák nem is fognak élni soha sem.

A trencsénmegyei néppárt f. hó 13-án Zsolnán népes értekezletet tartott, melynek legfontosabb tárgyát az elnöki tisztség betöltése képezte. Gyurcsán Demeter a párt eddigi elnöke, kanonokká történt kinevezése és a vármegyéből való távozása folytán lemondott az elnöki tisztségről, melyet szeplőtelen elvűséggel és buzgó odaadással évek során át a párttagok becsülésének és osztatlan bizalmának birtokában töltött be. Távozásával a pártot veszteség éri és csak az a vigasztaló, hogy a derék és érdemes elnök nyomába olyan férfiak léptek, a kik mocsoktalan tisztaságban fogják lobogtatni a pártnak viharok förgötegében megszagotott, de soha el nem árult, soha be nem szennyezett, hófehér zászlaját.

Az értekezlet Gyurcsán Demeter helyébe egyértelmű lelkesedéssel Gyuriss Emil dr. volt orsz. képviselőt választotta meg a párt elnökévé, azt a férfit, a kit Szalavszky emberei a mult választások alatt csak a legfenekletlenebb korrupció és a leghallatlanabb nyomás eszközeivel tudtak elbuktatni a csacai kerületben. Az új elnök már eddig is számottevő vezéregyénisége volt Trencsénmegye közéletének s most egy nagy párt élén annál hathatósabban fogja érvényesíthetni tevékenységét a közjó érdekében.

pedig külföldre utazott, én magam maradtam itt nyonorekon felkeléssel, mardosó önváddal, lelki meghasonlásban, kétségbeesésben. Fokról-fokra súlydtem, míg végül hajléktalanná lettem. Esténként kijárok a kálváriára, térdenállva csuszom végig a stációkat, hogy bűnömért vezekeljek és ott keresek éjjeli szállást magamnak. Megvert az Isten, mert anyámra emeltem a kezemet...

Elbeszélésének utolsó szavai zokogásba fultak el. A bűnbánó leányt nem büntette meg a rendőrség, hanem elhelyezte a Jó pásztorhoz címzett kolostorban, ahol megtévedt leányok találnak menedéket.

Sziporka.

A szórakozott professzor.

Szélsz-professzor: Mondja kérem itt van még az a beteg, kinek a mult héten felvágtam a gyomrát?

Asszistens: Igen tanár úr, még itt van.

— Azt az embert újra meg kell operálni!

— De miért tanár úr?

— Mert sehol sem találom az arany órámat.

Szimpatikus tulajdonság.

— Egy szimpatikus tulajdonsága minden esetre van az ön anyósának!

— Ugyan mi az?

— Az, hogy az ön anyósa és nem az enyém!

Alelnökké *Mednyánszky* László földbirtokos, volt orsz. képviselő, *Baross* Károly rajeczi esp. plebános, *Bereghy* Endre bellusi plebános választották meg. Titkár újból *Krautmann* István ócsadi plebános lett, a ki nagy agilitásával a párt szervezése körül már eddig is elévülhetetlen érdemeket szerzett.

A trencsénmegyei néppárt immár újra felszedte vitorlát, hajóját kiviszi a nagy vizekre, a hol a keresztény igazságosság és testvériség jegyében emelt néperdek kikötői várják.

Legyen hű a vezénylet és a legénység a hajó árbocán lengő zászlóhoz s akkor a hajó nem szenvedhet törést, hanem diadalok között fogja folytatni viharos útját s a hol kiköt, ott a politikai közisztességnek és az önzetlen hazaszeretnek egy-egy cövegét veri le, a melyhez majd oda lehet láncolni a népjólét mellözhetetlen törekvéseit.

Részt vettek az értekezleten: *Janecz* József, *Markovits* Kelemen, *Gyuriss* Emil, *Gyurcsán* Demeter, *Baross* Károly, *Bereghy* Endre, *Rényi* István, *Czivány* Károly, *Tiszó* József, *Darvay* János, *Krautmann* István, *Chocholusz* Bálint, *Oravszky* Rezső, *Bucsek* Sujánszky Andor, *Horváth* Gyula, *Rédeky* István *Anyistik* Béla, *Blazsek* Lajos, *Chilkó* Pál, *Rusz* Sándor, *Bélik* Mihály, *Vlaszaty* Márton, *Szőllősy* István, *Záskvara* Károly és sokan mások.

A polgármesteri szék.

Felekezeti és pártpolitikai jelszavakkal kísérlette meg a főispán kortes-gárdája megbontani *Steiner* Gyulának egyre erősödő pártját.

Ilyen jelszó volt az, hogy *Steiner* Gyula klerikalitás és mint ilyen ellensége a zsidóságnak. A ki ezt a valótlanítást világgá bocsátotta, annak előbb meg kellett volna gondolnia, vajjon lehet-e Nyitra város közigazgatásának körében jogosulatlan felekezeti érdekeknek teret biztosítani? Úgy a klerikalizmus, mint a szemitizmus, vagy ennek ellenkezője az antiszemitizmus olyan törekvéseket tétel fel, melyek a túlhajtott önérdék, vagy felekezeti érdek szolgálatában állanak.

A kik ellenségei a vallásnak és a papságnak, azok klerikalizmusnak nevezik el mindazokat a szolgálásokat, melyeket a papság a közélet terén tesz a népnek és a társadalmi érdekeknek. Céljuk diskreditálni a papság működését az által, hogy azt önző, hatalmi érdekek kifolyásának tüntetik fel. A klerikalizmus ezen emberek szájában mindig annyit jelent, mint törekvés a klérus személyes befolyásának és hatalmának növelésére.

Átlapozhatja bárki Nyitra város képviselőtestületi közgyűléseinek jegyzőkönyveit, talál bennök iskolai, rendészeti, birtokjogi, közegészség- és köztisztaságügyi határozatokat, a melyeknek meghozatalánál a képviselőtestület papi tagjai is közreműködtek, de olyan határozatot, a mely személyes privilegiumokat biztosítana a klérus bármely tagjának, vagy a klérusnak, mint testületnek a közérdek és a polgári jogegyenlőség rovására, nem fedez fel bennök egyetlen egyet sem.

Célzatos rosszakarat ennélfogva az az eljárás, melylyel a klérusnak a jelen esetben *Steiner* Gyula mellett való állásfoglalását, egyéni vagy testületi hatalmi törekvésekkel kapcsolják össze.

Szintúgy a rosszakarat szülte azt a hazug gondolatot és állítást, hogy a polgármesteri állásra való jelölésnél szemita és antiszemita pártok állanak egymással szemben. Akar politikai, akar társadalmi irányokat értünk a szemitizmus és antiszemitizmus alatt, a polgármesteri állás természeténél fogva kizárja az ő hatásköréből ezeket az irányokat. A zsidóságnak is vannak jogos iskolai és hitfelekezeti érdekei, ezeket istápolni kötelessége a polgármesternek s ebben ő a képviselőtestület támogatására mindig számíthat. El sem képzelhető, hogy hogyan keletkezhetnének e tekintetben szemita, vagy antiszemita jellegű állásfoglalás?

A felekezeti ügyek még soha sem okoztak bajt Nyitra város adminisztrációjában, de nagyon sok bajt és kárt okozott a városnak a politikai pártérdekek túltengése. Az északnyugati h. é. vasut segélyezése, a drága laktanyák építése az uralkodó politikai párt hatalmi nyomása folytán hajtatott keresztül olyan polgármesterek alatt, a kik a politikai hatalommal szembe szállni nem mertek, s a kiknek nem volt bátorságuk ahhoz, hogy a város érdekeinek védelmében a képviselőtestületre támaszkodjanak, sőt ellenkezőleg a képviselőtestületet a hatalom érdekeinek irányában befolyásolták.

A politikai pártérdek szempontjából nézve a polgármesteri állás betöltését, ha van valami, a mitől a város polgárságának félnie kell, úgy az nem lehet más, mint az az eshetőség, hogy a polgármesteri székbe egy olyan embert ültetnek be, a ki akarat nélküli kreatúrája lesz a mindenkori hatalomnak. Ennélfogva az a körülmény, hogy a polgárság zömének jelöltje, Steiner Gyula nem tartozik a jelenleg uralkodó politikai párthoz, nem lehet reá nézve rossz ajánló levél a város érdekeinek tekintetéből.

A polgármesternek a politikai pártok felett kell állania, egyénileg szabadon követheti a meggyőződését, de mint polgármester sem néppárti, sem függetlenségi, sem munkapárti politikát nem folytathat, hanem csak városi politikát.

Mi néppártiak erre törekszünk s azért eltekintünk attól, hogy Steiner Gyula nem a mi pártunknak, hanem a függetlenségi pártnak a tagja. Ellenben a munkapárti főispán nem tud eltekinteni a pártszemponttól, tüzzel-vassal dolgozik a jelöltje mellett, aki a mindenkori hatalomnak, jelenleg tehát a munkapártnak a híve. Ez az egyetlen előnye Tóth Lajosnak a főispán szemében, de a város nem nézheti a dolgokat a főispán szemével, hanem figyelembe kell vennie mindazokat az érdekeket, melyeknek gondozása nagy mértékben függ a polgármester lelkiismeretessége és szorgalmától. Ezekről az érdekekről már bőven volt szó lapunk hasábjain, a jelen alkalommal azonban még külön is felhívjuk a képviselőtestület figyelmét egy olyan körülményre, a mely anyagi szempontból igen fontos a városra nézve.

A főispáni jelölt, mint köztudomású, már nem fiatal ember. Előrehaladottabb koránál, s még ennél is bizonyosabban, elviselhetetlen modoránál fogva egy-két évi szolgálat után kénytelen lesz nyugdíjba menni. Nyugdíjába természetesen beszámíttatnak a vármegyénél töltött évei s így a város abba a helyzetbe jut, hogy rövid városi szolgálatért, hosszú évszázad után járó nyugdíjat fog kelleni fizetnie a pensió révébe menekülő polgármesternek.

Nem hisszük, hogy a város polgársága ilyen gyönyörűvézet után áhitoznék. Van már két nyugdíjazott polgármesterünk, nem sajnáljuk tölük becsületesen megérdemelt pensiójukat, de hogy még egy harmadiknak is fizessünk, még pedig nagy összegű nyugdíjat, azt már nem szabad könnyelműen előidéznünk.

Annak az erőlködésnek, melylyel a főispán az ő jelöltjét a városra rá akarja kényszeríteni, nem utolsó célja az, hogy biztosítsák Tóth Lajos nyugdíjilletményének a felemelése. Semmi közünk sem volna ehhez, ha a főispán az ő liberális jóindulatának tanusításánál nem nyujtaná ki kezét a város közönségének zsebe után. Ez ellen már a leghatározottabban állást kell foglalnunk.

Ha a főispán szíven viseli azt, hogy az ő hűséges famulusa idő folytán nagyobb nyugdíjat élvezzen, választassa meg őt újra főbíróvá, például Szeiczén, a hol a jelenlegi főbíró Szálé Lajos, mint halljuk, úgy is nyugalomba vonulni készül. Akkor azután néhány évi mintaszerű hivatalviselés után Tóth Lajos nagyobb nyugdíjat húzhat a — megyétől.

A törvényhatósági választások.

Nyitra vármegye törvényhatósági bizottságának választott tagjai a jelen év folyamán fele részben választás alá kerülnek. A megüresedő helyek kerületenként a következők:

Nyitra város I. ker. 3 hely, II. ker. 2 hely, Üzbégh 1, Nyitraegerszegh 1, Tormos 1, Ivánka 2, Nagycétény 1, Kishind 3, Ghymes 1, Pográny 2, Nagymóke 1, Nyitraujlak 2, Vágújhely 2, Verbó 1, Vágszerdahely 2, Ótura 1, Csejthe 2, Krakován 2, Galgócz 4, Ujvároska 2, Udvarnok 2, Alsóvásárd 1, Jablonicz 2, Morvaódr 3, Dojcs 2, Szobotist 5, Csácsó 1, Szeicz 2, Nagytapolcsány 2, Pereszlény 3, Prasicz 1, Tavarnok 2, Csitár 2, Radosna 1, Privigye 2, Handlova 3, Nyitrarudnó 2, Nyitránovák 1, Bajmócz 3, Gajdel 2, Tuzsina 2, Németpróna 1, Érsekújvár I. ker. 2, III. ker. 3, Tótmegyer 3, Nagysurány 2, Komjáth 3, Miava 4, Turoluka 1, Brezova 1, Krajna 4, Holics 3, Radosócz 3, Vradist 2, Unin 1, Egbel 2, Kutti 1, Szakolcza 3, Farkasd 4, Negyed 1, Vágsellye 2, Magyarsoók 1, Tornócz 2, Soponya 2, Pöstyén 3, Vittencz 2, Lopassó 1, Nagykosztolány 3, Chinorán 2, Nagybossány 1, Bélaudvarnok 2, Nyitrazsámbokréth 1 hely.

Ezen kerületek között csak nagyon kevés van olyan, melyben a néppárt döntő vagy legalább számot tevő tényező nem volna. Vegyük tehát a kerületek néppárti vezető emberei kezébe az ügyet és készítsék elő a választásokat úgy, hogy azokon jelöltjeink győzelmet arassanak. Néppárti lelkes néppárti hangulata ezt az előkészületet és győzelmet szerfelett megkönnyíti.

Egyes kerületekben pártunk már készen áll a mérközésre, kívánatos, hogy a szervezés meggyeszerje minél előbb megtörténjen s pártunk egyesült erővel menjen bele a küzdelembe, mert csak így remélhető, hogy olyan férfiak jutnak be a törvényhatósági bizottságba, a kik a közérdeket soha sem elől nem tévesztve, igazságos szószólói és támogatói lesznek az egyes körzetek anyagi és szellemi érdekeinek.

Gazdasági előadások.

A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a tél folyamán gazdasági előadásokat rendez, melyeknek megtartására az egyesület elnöksége a következő levéllel hívta fel a vármegye értelmiségét:

Igen tisztelt uram!

Nyitramegye egyike azon vármegyéknek, ahol a belterjes mezőgazdálkodás már nem csupán a nagybirtokokon, de a közép és kisgazdaságok egy részében is otthonos lett. A fejlődés tagadhatatlan; sajnos azonban vármegyénknek nem minden részén, nem minden gazdaságánál. Még most is igen sokan vannak olyanok, akik ma is legnagyobb részben a régi rendszer követői. Ennek okát egyrészt a kisgazda konzervatív természetében, másrészt pedig a kellő gazdasági tudás hiányában kell keresnünk.

A kisgazdaságok üzemének okszerű átalakítása és a haladás útjára terelése pedig a nemzet anyagi előhaladásának, erőfejlesztésének egyik fő feltétele, tehát elsőrendű nemzeti kérdés; együttes erővel kell tehát arra törekednünk, hogy földmivelő osztályunk kiképzését elősegítsük. Ezen cél elérésére legeredményesebbnek a művelt uri osztály és a nép közötti kapcsolat létesítése s ennek célravezető eszközökkel való ápolása és fentartása ígérkezik.

Szükséges, hogy ezen munkából vármegyénk értelmisége hathatósan kivegye a maga osztályrészét.

Az első lépést az értelmiségnek kell megtennie. — Tettekkal kell meggyőznünk a népet arról, az értelmiség nem ellensége, kiszípolozója, hanem igenis jóakarója és hivatott vezetője a népnek. Meg kell mutatnunk, hogy a kisgazdát nem eszköznek tekintjük céljaink eléréséhez, hanem magunkhoz hasonló, velünk egyenlő nemzeti célokat követő polgártársunknak. Meg kell szüntetnünk a nép és a vezető osztályok közt az elmúlt évtizedekben beállott, az újabb egészségesebb szociális irányzatok

folytán némileg ugyan oszladozó, de még mindig elég nagy mértékben meglévő ridegséget, mert csak így remélhetjük, hogy velünk együtt-érző csoportot fog alkotni köznépünk és csak így fogjuk elérni azt, hogy népünk lelke nem fogadja be a káros socializmus hamis apostolainak áldatlan és hazug tanításait. Fogjunk hozzá tehát mielőbb és minél buzgóbban népünk oktatásához! Néppünk gazdasági felvilágosítása és előbbrevitele a nemzet egész egyetemének érdeke s a nemzet gazdasági függetlenségének kulcsa.

Tanítsuk meg a kisgazdát okszerűen gazdálkodni, hogy meglévő javait céltudatosan kihasználni képes legyen.

Ezen célt vannak hivatva szolgálni az egyesület által évenként rendezett gazdasági előadások.

Az előadásokat ezen tél folyamán mindazon községekben meg fogjuk tartani, ahol azok megtartására egy-két előadót megnyerünk sikerül. Az ilyen helységekben 5—10 előadást álló sorozatot kell rendezni, amely felölelné főbb vonásaiban a talajmívelést, a trágyakezelést, a növénytermelést, a szarvasmarha és sertésenyésztést, az állati járványok ismertetését, a takarmányozást, a tejkezelést, a baromfitenyésztést, a gyümölcstermelést, végül ismertetőt a legszükségesebb szociális tudnivalókat, a szövetkezeteket és a kivándorlás kérdését. Az előadások megtartásához szükséges vezérfonál magyar és tót nyelven rendelkezésre áll, úgy hogy az előadások minden nagyobb előmunkát nélkül, a vezérfonál egyszerű előadása vagy hangsúlyozott felolvasásával tarthatók meg.

Ezeknek előrebocsátása után hazafias tisztelettel arra kérjük, hogy a nép ily irányu oktatásában résztvenni kegyeskedjék.

Nem kérünk semmi nagyobb áldozatot, csupán azt, hogy egypár alkalmas napon, legcélszerűbben vasárnap délutánonként, az istentisztelet előtt vagy után, 1—2 órát a nép között tartózkodva, azt oktatni sziveskedjék.

Amennyiben pedig ezen csekély áldozat keresztülvitelében valami gátolná, ne tessék kérelmünket közönyösen félretenni, hanem kegyeskedjék ismerősei körében az előadások megtartására oly egyént megnyerni, aki ezen, mondhatni csekély munka teljesítésére vállalkozni hajlandó.

Bár az előadó urak egyrésznél számítunk, az egyesület szerény anyagi eszközei kiméltése szempontjából, a díjazás nélküli önzetlen hazafias közreműködésre, nem zárkozunk el az elől sem: hogy egyes esetekben az előadó urak fáradozását szerény tiszteletdíjjal, esetleg utiköltségek megtérítésével, honorálja egyesületünk.

Ismételten kérjük, méltóztassék kérésünket teljesíteni és mielőbb, lehetőleg postafordulattal közölni egyesületünkkel, hogy az előadások megtartását magára vállalni méltóztatik-e? amennyiben pedig ezt nem tehetné: kit méltóztatott e feladat teljesítésére megnyerni.

Végre pedig közölni kérjük egyesületünkkel azt is, hogy az előadásokat mely községben és mily időben óhajtaná megtartani?

Hazafias üdvözlettel:

Sándorházi Lajos
titkár.

Mezey Gyula
kir. tanácsos, elnök.

Ujdonságok.

Ötven év a kultúra szolgálatában.

A jézustársasági atyák vezetése alatt álló kalocsai kollégium, melynek már Nyitramegyéből is sok növendéke volt, fennállásának ötvenedik évét ünnepli.

Az intézetet 1860. szeptember 4-én alapította Kunszt József kalocsa-bácsi érsek s ugyan ezen év szept. 30-án vette azt át a Társaság az alapító kezéből. Az átvétel évében csak négy osztály állott fenn, de 1865-ben már 8 osztályú az intézet, melyben ugyanakkor tartják meg az első érettségi vizsgát. Dr. Haynald Lajos Kunszt érsek utódja, az alapító hagyatékából új gymnasiumi épületet emeltetett s a kollégium bővítéséről is fejedelmi nagylelkűséggel gondoskodott. Haynald Lajos utódai Császka György és Városov Gyula érsek hasonlóképen nagy jótévedői voltak

az intézetnek, a mely a főgymnasium mellett a *Stefáneum* nevű deákinternátust is magában foglalja.

A megújítás évében 1860/1-ben a gymnasiumnak 136 tanulója volt, az 1909/10-ik évben 540 tanulója, a kik 12 osztályba voltak beosztva.

A mit a tanítás és nevelés terén az önmegtagadással végzett munka létrehozhat, az a kalocsai atyák kollégiumában a lefolyt ötven év alatt termékeny talajra talált. Lemondva a világ örömei és élvezeteiről, eszük és szívük minden erejét a gondjaikra bizott ifjúság nevelésére fordították, lelkük minden kincsét azok javára értékesítették, akiket nekik a szülők bizalma átadott. Nem vészett el az ő munkás kezök, lelkiismeretes vezetéseik alatt egy szemernyi erkölcsi és szellemi érték sem azokból a javakból, melyekkel az isteni Gondviselés a rájuk bizott ifjúságot megáldotta.

Gondos kertészek módjára kifejlesztették a növendékek lelkében szunnyadó jónak csiráit, kigyomlalták az emberi természetben felburjánzó gázt, Istenfelől, fenkőlt gondolkodású, egyházukhoz hű, hazájukat önzetlenül szerető férfiakat igyekeztek nevelni és neveltek is az intézetüket látogató ifjúság ezreiből.

Elismerést a világtól nem várva, minden kincsnél, kitüntetésnél állandóbb és magasabb értékű koszorút font homlokuk köré a hiven teljesített kötelesség dicsősége és a jók enyészhetetlen halája.

Szívünk igaz érzéseivel üdvözöljük a társaságot felszázados emlékünnepe s kívánjuk, hogy a következő felszázad alatt is csorbitatlan fényben, növekedő sikerekkel haladjon ragyogó pályájának ösvényein!

A jubileum alkalmából a kollégium tanárai díszesen illusztrált emlékkönyvet adtak ki, mely villamos reflektorként, özönlő viláogságot vet az intézet fényes multjára és jelenére.

Püspöki körlevél. Gróf *Batthyány* Vilmos püspök és apostoli adminisztrátor legújabb kiadott IX. számú körlevelében közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter utasítását az elemi iskolák tan- és felvételi díjainak kárpótlására nézve, s ennek kapcsán felhívja az iskolaszéki elnököket, hogy az említett jövedelem kárpótlása iránti kérelmek felszerelt kérvényeket f. évi december 31-ig terjesszék be, mert a később benyújtott kérvények nem vétetnek figyelembe.

Vágtapolcza, Óbesztercze, Máriatölgyes, Hőlak, Nagysziklás, Szelez és Czobolyfalu magánkegyuri plebániák megváltattak és a szabad püspöki adományozású plebániákhoz esatoltattak.

Vágtapolcza és Dombelve üresedésben levő javadalmakra a kérvények f. é. november 20-ig nyújtandók be.

Főúri nász. Ifj. nagyapponyi gróf *Apponyi* Antal cs. és kir. kamarás, m. kir. miniszteri s. titkár a cs. és kir. 16. sz. huszárezred tartalékos hadnagya, néhai gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy és nagybirtokos fia f. hó 17-én vezette oltárhoz Brüsszelben a nunciusi kápolnában *Lindes* Eugénia úrhölgyet, néhai *Lindes-Edouardovitsch* Germaun és neje *Schumacher-Wassilievna* Eugénia úrnő leányát.

Egyházmegyei hírek. *Szida* Kálmán nyitra-alsóvárosi esp. plebános kineveztetett a nyitrai oltáregylet egyházmegyei igazgatójává; *Ronchetti* József kaszai, *Rédeky* Mihály dombelvi s. lelkészek jelenlegi állomáshelyükön ideiglenes adminisztrátorokká nevezettek ki; *Dubravszky* Károly Bellára küldetett s. lelkésznek.

Eljegyzés. *Ondrejicska* György dr. zayugróczyi tb. járásorvos f. hó 16-án jegyet váltott *Perényi* József József Perényi József chinoráni birtokos és bankigazgató bájós leányával.

Új állomásfőnök. *Lábady* Ferenc érsekújvári máv. tisztviselőt felettes hatósága Tardoskődre állomásfőnökké nevezte ki. A törekvő és rokonszenves tisztviselő előléptetése osztatlan örömet keltett ismerősei körében.

A X. Katolikus Nagygyűlés előkészítő-bizottsága, melynek tagjai *Várady* L. Árpád dr., *Giesswein* Sándor dr., *Zlinszky* János dr., *Zsembery* István dr., *Hindy* Zoltán dr., *Mihályfi* Ákos dr., *Ernszt* Sándor dr., *Nagy* Emil dr. f. hó 15-én ülést tartott. Az igazgató bejelentéseit tudomásul véve a szakosztályi elnökségek kérdésében döntöttek és elhatározták, hogy a) a hitbuzgalmi és charitatív szakosztály elnökévé *Várady* L. Árpád püspököt és *Gerliczy* Ferenc bárót, b) a közművelődési szakosztály elnökeivé *Zichy* Gyula gróf püspököt és *Concha* Győző dr. egyetemi tanárt, c) a szociális szakosztály elnökeivé pedig *Prohászka* Ottokár dr. püspököt és *Zlinszky* János dr. ügyvédet kéri fel.

A Nyugatmagyarországi Napló Nyitrán megjelenő napilap főszerkesztését *Clair* Vilmos a FMKE főtítkára, a felelős szerkesztést pedig *Deák* József vállalta el.

Új gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Nyitravármegyébe *Lelkes* Zsigmond körjegyző vittenczi lakost a póstyeni járásra, *Folda* Antal erdőőr krajnai lakost a miavai járásra, *Syllaba* Béla körjegyző krakováni lakost a vágújhelyi járásra a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A vármegyei választások. A törvényhatósági bizottság tagjainak küszöbön álló választása alkalmából a nyitrapereszlényi kerületben a néppárt *Pirchala* Imre, *Konyakowszky* Ferenc és *Fibig* Alajos agilis és népszerű férfiakat lépteti fel, a kiknek a megválasztásához kétség nem férhet. A csitári és radosnai kerületekben is biztos a néppárt győzelme. Dr. *Janda* József erélyes és ügybuzgó fáradozása folytán az említett körzetekben a néppárt szikla szilárdan áll.

Új ügyvéd. Dr. *Adorján* Ferenc budapesti ügyvéd, kath. népszövetségi ügyész f. évi november hó 1-től ügyvédi irodáját Érsekújvárhoz teszi át. Irodahelyisége Deák Ferenc-tér 1. szám alatt (Zöldpiac) Bieszik Dániel házában lesz.

Közygyűlés. A *vághalparti ármentesítő társulat* f. hó 31-én d. e. 11 órakor tartja ez évi közgyűlést Érsekújvárott a társulati iroda helyiségében.

A nyitrai irg. nővérek templomának belső felekesítésére szánt nemeslelkű adományok hivatva lesznek visszaállítani a templomot abba az áhitatra gerjesztő fénybe, melyben az ötven év előtt 1861. szept. 8-án pompázott. A mit akkor az alapító püspök, *Palugyai* Imre bőkezűen a templom belső díszének emelésére áldozott, azt most részben a hívek kegyelete fogja pótolni, hogy az az ékesség, melybe a templom az ötven éves emlékünnepe alkalmából öltözik, hála ajándék is legyen azért a számos kegyelemért, mely az Isten szent háza révén a lelkerekre szállott. Az újabb adományok a következők: *Feldzahn* Adolfina gyűjtése Turzófalván 32 k., Egy névtelen 25 kor., *Kurbel* Józsefné 6 kor., *Adámik* Ignác 5 kor., Beszélgető szoba perzsely 15 kor., *Mérey* Gusztó és Dalma gyűjtése 50 kor. — Jelen kimutatásunk szerint 133 kor. Hozzáadva a lapunk okt. 16-iki számában kimutatott 6529-56 kor.-hoz, lesz főösszeg 6662 kor. 76 fill. — Isten fizesse meg!

A szociális egyesület színi előadása. A *nyitrai keresztény szociális egyesület* f. hó 16-án házalapja javára színi előadást rendezett. Színre került „Postás Klári” című vígjáték 3 felvonásban. A címszerepet *Bojkowszky* Mariska játszotta élénk és ügyes alakítással, melynek bájta kölcsönzött a fiatal primadonna természetes naivitása, a kinek a kellemes hangja is jól állotta ki az első lámpaláz tűzpróbáját. *Lehoczky* Margit (özv. Molnár Istvánné) *Katalik* Amália (Kender Arabella) *Enhof* Terézia (Kender Ilus) rutinos és biztos játéka által tüntek ki. A férfi szereplők közül *Rusz* Gusztáv (Malosi Péter) *Viola* Endre (Malosi Ferenc postaigazgató) *Viola* Béla (Borotva Máté) *Jankovics* Pál (Kender gyógyszerész) *Forró* Lajos (Pandúr Pista) de a többiek is mindnyájan jót és élvezetést nyújtottak. Az ének számokhoz a zenei kísérletet dr. *Cserenyey* István szolgáltatta finom árnyalatokra tagozódó harmonium-játékával. A színi előadást, melyen nagyszámú, az egyesület

hatalmas természet zsúfolásig megtöltő közönség volt, táncmulatság követte. Az egyesület a szezon ezen első műkedvelői előadásával jelentékeny anyagi sikert is ért el.

Ezüst mise. Lélekemelő ünneplés keretében folyt le e hó 11-én Nagyműködés ottani plebános, *Horváth* Rezső ezüst miséje. Nem csak a kerületbeli papság jelent meg teljes számban, hanem a szomszéd plebánosok is siettek részt venni a ritka ünnepélyen, legfőképp azonban a hívek serege tünt ki buzgóságával, melylyel szeretett lelképásztortát megtisztelni és megörvendeztetni igyekezett. A zsúfolásig telt templomban mindenek előtt 2 órán át tartó szentségimádással kezdődött az ünnepély, melyet *Vincze* Károly ker. esperes remek szent beszéde vezetett be a szentségi Jézus szeretetéről az emberek iránt, s ezzel párhuzamban a lelképásztort szeretetéről hívei iránt. A szivindító szónoklat könnyeket csalt ki a szemekből. Ezután megindult az ünnepi menet a plebániáról harangzúgás között a templomba, a papság teljes egyházi díszben kísérte a meghatott jubilaust az iskolágyermek sorfala közt, a kik virágokat szórtak a jubiláns útjára. Koszorús leányok és bokréta legények díszfűzérként környezték a jubilaust. A szentélybe érve csendes imádás után fölhangzott a „Te Deum”, melyet a nagy sokaság meghatottan énekelt. Erre a jubileumi szent mise következett teljes papi segédlettel, s evangelium után maga az ünnepelt tartott gyönyörű szent beszédet, melyben kifejezésre jutott hívei iránt táplált lelképásztort szeretete. A hatást legjobban mutatta a feszült figyelem s az általános meghatottság. Azután a plebánián folytatódott az ünneplés. Legelőször a kerület lelkészkezdő papsága köszöntötte őt s igen talpraesett beszéd kíséretében nyújtotta át neki a jubileumi emlékjándékot: ezüst írottalt a hozzávalókkal, mint a kerület ékes tollú jegyzőjének. Azután a tanítók és iskolások gratuláltak. A díszbéd alatt számos lelkesült és barátságos fölköszöntő hangzott el, melyekre hasonló meleg érzellemmel és ékesszólással válaszolt a jubiláns, a ki egyházi főhatósága részéről is kapott üdvözlő értelemmel iratot.

A nyitrapereszlényi népszövetségi gyűlés, mely közbejött akadályok folytán szeptember 18-án nem volt megtartható, f. évi okt. 30-án fog megtartatni *Szmezsényi* György orsz. képviselő elnökléte alatt. A központnak képviselőjében *Bartos* János titkár fog megjelenni. A gyűlés valószínűleg d. u. 4 órakor veszi kezdetét. Beszélni fog még *Janda* József dr. esp.-plebános.

Gazdasági ülés. A *Nyitramegyei Gazdasági Egyesület* igazgató-választmányának folyó évi október hó 28-án pénteken délelőtt 10 órakor Nyitrán az egyesület helyiségében ülést tart.

Tanácskozási tárgyak: 1. Beszámoló a nyitrapereszlényi országos gazdasági egyesülettel kötött kapcsolatban állásfoglalás a szerb kereskedelmi szerződés és az argentinai hús behozatal kérdésében.

2. Beszámoló az úgynevezett monopól javaslatok ügyében a Köztelken tartott nagygyűlésen való részvételtől.

3. A tanács előterjesztései: a) a szeszélesztő és keményítő keverés tilalmazása, b) az 1895. é. XLVI. t.-c. revíziója, c) Versecz városának a borértékesítés javítása, a borfogyasztási adó eltörlése stb. ügyében a megyehatóság által áttett javaslata, d) az egyesületi székház átalakítási és tatarozási költségei tárgyában.

4. Elnöki jelentés a titkári próbaév elteltéről; titkár véglegesítése.

5. Titkári jelentés: a) a mult évi sörárpavásár zarköltségéről, a sörárpa értékesítés érdekében kifejtett munkálatokról s a berlini nemzetközi sörárpa-kiállításon való részvételtől; b) a kiszáradt állapotban tett műtrágyázási kísérletekről; c) a megtartott állatdíjazásokról; d) a kövecsesi tanulmányi társas kirándulásáról; e) a molnosi gazdakör megalakulásáról; f) az egyesület 1909/10. évi működéséről.

6. A jövő évi munkaprogram megállapítása.

7. A jövő évi költségelőkészítéséről, különös tekintettel a m. kir. földművelésügyi miniszter ur által 10 évre kívánt normal költségvetésre.

8. Miniszteri leirat a szarvasmarha tenyész-

tés emelése tárgyában és ezzel kapcsolatban előterjesztés a közlegelő javításra vármegyénkben.

9. A győrmegyei gazdasági egyesület kezdeményezése tejeskannák vasuti fuvarmentesítése érdekében.

10. A G. E. O. Sz. nagygyűlésére 5 tag kiküldése.

11. Előterjesztés a burgonya betegségekről, a közlegelő javításról és a dániai tanulmányutról november hónap tartandó gazdasági előadások ügyében.

12. Tanulmányut szervezése kisczudák részére levélre.

13. Jelentés a szecsi mintagazdaság felállítása érdekében tett intézkedésekről.

14. Az O. M. G. E. felhívása a „Magyar Földműves” című naptárnak nagyobb számban való megrendelése tárgyában.

15. A nógrádmegyei gazdasági egyesület felkérésére a Linhardt-féle csávázási rendszert ismertető falragaszok tömeges megrendelésére.

16. A földmivelésügyi miniszter úr leiratai; a) a kocsai és tardoskeddi mintagazdaságok; b) a Magyar Háziipar című lapnak a tárca költségén egyesületünk részére megrendelése; c) s az állategészségügyi értesítők tárgyában.

17. A kereskedelemügyi miniszter úr leirata árpa kivételünk ügyében.

18. Az Országos Magyar Növénynevelési intézet átirata a turini mezőgazdasági kiállításon való részvétel tárgyában.

19. A kisbéri tejmunkásképző-iskola megkeresése.

20. Pozsonyváros átirata zabszállítási ügyben.

21. A pozsonyi 5. vonatosztály értesítése lóárverés tárgyában.

22. A pozsonyi IV. honvédhadtest és a cs. és kir. 5. hadtest hadbiztosságának átirata szükségleteik fedezése tárgyában.

23. Tagmozgalmak. Tagdíjelengedési kérelem.

24. Kisebb előterjesztések.

25. Netaláni indítványok.

Nemes tett. A közelmúlt napokban egy nemeslelkű hölgy — a Komló-völgy felé vezető úton egy fejn sérült fucskának véréből finom batiszt zsebkendővel a folyónál áztatta. A fucska a zsebkendővel fejn haza került, de jótévedőnek nevével megmondani nem tudta. A gyermek atyja — alulirothoz — mint a fia tanítójához azon kérelemmel fordult, hogy a zsebkendőt hálás köszönetének kifejezése mellett a tulajdonos kezéhez juttassam. — Ezután felhívom a nagyérdemű hölgyet, hogy a zsebkendőt, ha megnevezi magát a legnagyobb készséggel és hálás köszönettel a nemes tettért kezéhez juttatom. Vagy pedig a városi róm. kath. népiskola I. b. osztályában bármikor átveheti. Mély tisztelettel *Bellák* Camil tanító.

Zsolna rendezett tanácsú város.

A hivatalos lap f. hó 19-iki száma közli, hogy a belügyminiszter Zsolna trencsénmegyei nagyközségnek rendezett tanácsú várossá való átalakulását megengedte.

Hanako Nyitra Hanako a világhírű japáni színművész *október 25-én*, a nyitrai színházban a tokiói csász. udv. színház tagjaival egy előadást rendez. Két dráma kerül színre: „Otake” és „A teaház”. A nyitrai közönségnek alkalma nyílik oly elsőrangú művészetben gyönyörködni, a minőben eddig csak a nagyvárosok népe részesülhetett. Eredeti japan diszettek tartják ezt az exotikus előadást. Bár a darabok a sajátos japan környezetben mozognak, örök és mindenütt egyforma emberi szenvedélyek örlődnek le bennök. — A helyek ára: N. p. 20 kor., K. p. 16 kor., Orchester és Tánár 1—32 ig 4 kor., Tánár 33—84 ig 3 kor., Erkelé I-ső sor 4 kor., II. sor 3 kor., Zártszék 2 kor., Erk. álló 120 k., Földsz. álló 1 kor., Diákjegy 60 fill. A jegyek válthatók a *Fürst*-féle tőzsdében. Kezdeté pont 8 órakor, vége 1/11 órakor. Pénztár nyitás a színházban este 7 órakor.

Törvény-revizio. A mezőgazdasági termények hamisításának tilalmazásáról szóló törvény revizióját a földmivelésügyi miniszter ezen 15 év óta hatályban álló törvény számos fogyatékoságára való tekintettel elhatározván, felkérte a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarát az új törvénybe felveendő rendelkezések tekintetében való javaslatlételre. A kamara széleskörű írásbeli anket útján — a melybe az élelmiszer kereskedelem mellett a mezőgazdák is be fogja vonni — óhajtja az érdekeltség kívánságait megismerni. A vonatkozó kérdőívek legközelebb szét fognak küldetni.

Meghívó. Az Országos Polgáriszkolai Egyesület *nyitrai* köre folyó évi október hó 31-én d. e. 10 órakor Nyitra városi tanácsstermében rendes közgyűlést tart, amelyre a tagokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A matematika tanításának reformja. Ismerteti: *Szerecs* János galgóczi áll. polg. isk. tanár. 3. Hogyan repülünk? Előadja: *Szántó* Hugó nyitrai magán polg. isk. tanár. 4. A polgáriszkola reformja. Előadó: *Dvorzacek* János nagytapolcsányi áll. polg. isk. igazgató. 5. A pénztáros jelentése. 6. Indítványok. (Az esetleges indítványok okt. 26-ig az elnöknel bejelentendők.) 7. Tisztújítás. — Kérjük t. tagtársainkat, hogy Nyitra város elszállásolás, azaz vendéglői szoba lefoglalása és a közében való részvétel végett okt. 26-ig *Szántó* Jakab nyitrai polg. isk. igazgatónál jelentkezzenek. A közében a gyűlés után lesz, egy teríték ára ital nélkül 4 kor. — Galgóc, 1910. október 15. — *Lásár* Lajos, elnök. *Balla* Mózes, titkár.

A privigyei járásból. Vettük a következő tudósítást:

A privigyei hírhedt szavazatrablás után az önérvényesítésben megsértett választók összeálltak és megfogadták, hogy azokat az egyéneket, akik a választás alkalmával a választókat nem akarták ismerni és személyazonosságukat jobb tudomásuk ellenére letagadták — ezentúl ők sem fogják ismerni.

Igy tettek *Jalovecz* község lakosai is. Egy szerződésben arra kötelezték magokat, hogy Tiroliercorcsmárosnál egy csöpp italt nem fognak vásárolni.

Egyesületek és egyesek évek óta hiába fáradoznak, hogy ilyen eredményt elérjenek, a mely végre is a lakosság józanodására és vagyonosodására vezet.

Nem így a privigyei szolgabírói hivatal. Neki csak oly nép kell, a mely részeges, korhely, öntudat és értelem nélkül való, oly nép, melyet a falu korcsmárosa a zsebében tart és szükség esetére — pld. választáskor — szépen beliferál a szolgabírónak és a liberális jelöltnek.

Nosza tehát megindult a megbeszülő eljárás. Fegyelmi eljárást indított a községi előjáróság ellen, mert bojkottot rendez a korcsma ellen, s mert nem engedi, hogy a nép a pálinka ivás révén kizsákmányoltassék.

Gyönyörű iparkodás!

És aztán esodálkozunk, ha rólunk a külföld ügy emlékezik meg, mint kultúra nélküli országról, a hol a nép el van maradva és nyomva. Igazuk van, megérdemeljük ezt a szemrehányást, mert Magyarországon a hatóságok s a feneketlen korruptió jóvoltából mindenki részesül támogatásban, csak a nép nem.

A nagytapolcsányi Erzsébet királyné jótékony nőegylet f. hó 19-én tartotta rendes évi közgyűlését. Jelen voltak özv. báró Haupt Ágostonné védnök, özv. Keviczky Lajosné elnök, továbbá a tisztikarból s a tagok közül számosan. A gyűlés egyetlen tárgya özv. báró Haupt Ágostonnak a védnöki tisztségről való lemondása volt. A közgyűlés mély sajnálattal vette tudomásul szeretett védnökneje váratlan lemondását s Pohl egyesületi titkár az összes tagok nevében igaz köszönetet fejezte ki, eddigi áldásos működéséért. Lemondott egyuttal özv. Keviczky Lajosné elnökkel egyetemben a tisztikar is. Az új tisztikar választása f. hó 22-én lesz.

Iskolabővítés. *Tardoskedd* község semminő áldozattól sem riad vissza, ha arról van szó, hogy iskoláját a körigényeknek megfelelően fejlessze. A község most hattermő eddig is mintaszerű iskoláját öt tanteremmel bővítette ki s így a népnevelésnek ezt az imponáns hajlékát 11 tantermes iskolává alakította át. Az öt új tanítói állás közül háromra *Klauzál* József, *Kropacsek* Imre és *Urban* Károly választották meg, míg két osztályának a vezetését apácákra bízták.

Tanulmányi kirándulás. A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület folyó hó 20-án társas tanulmányi kirándulást rendezett báró *Schey* Pál kövecsesi uradalmába. A kirándulásra megjelent 30 megyei gazda, kiket Tornóczról kocsik vittek Kövecsesre. A kirándulót br. *Schey* Pál és tisztartója *Paray* Sándor fogadta, vezette és látta el

szakszerű magyarázattal az egész tanulmányi kirándulás folyamán. Elsőnek háromféle burgonya kisczedő gép lett működésben bemutatva, majd reggeli után az uradalom modernül berendezett és felszerelt gazdasági épületeit és tehenészetét nézte meg a társaság, azután *Paray* Sándor uradalmi tisztartó szakszerű magyarázata kíséretében megtekintette a gazdasági szesz és keményítő gyárat, villany telepet, gazdasági malmot és a központi takarmányozó kamrát.

A kirándulás befejeztével az uradalmi tisztartónál ebédre volt hiva az egész társaság. Az ebédnél elsőnek *Mezey* Gyula kir. tanácsos, a gazdasági egyesület elnöke mondott beszédet a jelenlevő báróra és gazdatisztjére, kiknek jóvoltából lehetett ezen kitünően sikerült tanulmányi kirándulást rendezni. Báró *Schey* Pál a megyei gazdasági egyesület felvirágzására emelte poharát. — A társaság nagyrésze az esti vonattal Tornóczról haza utazott.

Adat a húsdrágasághoz. Sárvár vidékén 86 koronáért vásárolják most a mészárosok 9—10 métermázsás állatokat élő kilogrammonként (darabonként 30—40 kg. levonásával) falun, a mikor a nagy városban főzöhúsért 2 k. 40 és 2 kor. 60 fillért fizetnek a fogyasztók.

Kérdezzük szükséges-e ilyen viszonyok mellett értekezleteket tartani, kirándulásokat rendezni, intézkedéseket tenni az argentinai húsb hozatal végett? Vagy nem volna-e célszerűbb, hogy ha a fogyasztók szervezkednének és a termelőkkel közvetlen érintkezésbe lépnének?

A nagytapolcsányi kath. legényegylet a tervbe vett sorsjáték alapja növelésére folyó hó 16-án a Korona-szálló nagytermében igen látogatott hangversenyt rendezett. Az anyagi siker eléggé szép, de még szebb az erkölcsi siker, a mely az egyletnek újabb babérokat szerezett. Az összes számok kitünően sikerültek, de főleg az egylet pengető zenekara és *Léay* Margit tünnek ki remek előadásukkal. Felülfizettek: özv. tavarnoki báró Stummer Ágostonné 20 kor. *Hollady* Jenő plebános 20 kor. *Dr. Halaktovics* Jenő 12 kor. *Pirhala* Imre 10 kor. *Dr. Lénárt* Ákos 5 kor. özv. *Fülöpp* Alajosné 6 kor. *Flanek* Rezső és *Lénárt* Sándor 4—4 kor. *Süszler* Rezső, *Zatkovics* Ferenc, *dr. Zatkovics* Dezső, *Pisztl* Károly, *Németh* László 3—3 kor. *Bilik* József, *Pokorny* János, *Turesányi* Ödön, *dr. Tausz* Frigyes, *dr. Mayer* Miksa, *Szypál* József, *Eiszele* Kálmán 2—2 kor. *Skoluda* Rezső, *Maglai* István, *Miskovics* István, *Lepey* Géza, *Hulényi* Mihály 1—1 kor. *Bilik* Vince, ifj. *Zhorella* Károly, *Boss* N., *Lepey* István 50—50 fill. A felülfizetőknek hálás köszönetet mond az *elnökség*.

Segédjegyző-választás. Szobotistón *Csederle* Pál választott meg segédjegyzőnek a legutóbb megejtett jegyző-választás alkalmával.

Felülfizetések nyugtázása. A ker. szocialisták okt. 16-iki mulatságán felülfizettek: *Juhari* Károly 4 k. *Szmidá* Kálmán 3 k. *Belák* József, *dr. Bezák* István Ferenc, *dr. Cserenyey* István, *Hromy* Antal, *dr. Franciscy* Lajos, *Fülöpp* László, *Weigl* Antal 2—2 k. *Bacsa* Béla, *Kocsis* József, *Greschner* János, *Kolos* József, *Rusz* István 1—1 kor. *Takács* Mihály, *Takács* Sándor, *Tencz* Ferenc, *Walko* N. 40—40 f. *Jámbor* N. 20 f. A jótékony adakozóknak hálás köszönetet mond az *elnökség*.

Kolera Radosnán cím alatt lapunk mult számában megjelent hírlünkét oda igazítjuk ki, hogy a kolera-gyanu megbetegedés nem Radosnán, hanem a póstyéni járáshoz tartozó Radosóczon fordult elő.

Statisztika. A nagytapolcsányi anyakönyvi kerületben szeptemberben születtek száma 21, meghaltak 15, házasságot kötött 6 pár.

Tolvaj cigányok. *Hromada* Miklós nyitrai lakos folyó hó 20-án 190 kor. pénzmaggal beballagott a nagytapolcsányi hetivásárra. Mielőtt azonban valamit is vehetett volna, a 190 kor. eltűnt a zsebéből. A gyanu a közelben ácsorgó cigányokra esett, a kik közül hatot még az nap le is tartoztattak. A letartoztatotknál 480 kor. 28 fillért találtak.

Az illanó szesz. A nagytapolcsányi vasuti raktárból f. hó 11-én elillant körülbelül 300 kg. súlyú szesz, még pedig hordóstul együtt. Az elillanást eszközöz kabátos úri tolvajnak a csendőrség erősen a nyomában van.

Tanító változás. *Nedbálek* János egerzei kántortanító f. évi okt. 17-én elhagyta állomását. Helyére, mint halljuk, egyhangulag *Balogh* István, úrmencei kántortanító fog megváltatni. *Niznyánszky* Márk, úrmencei osztálytanító Zavadán választatott meg kántortanítóvá.

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete. A lévai tisztviselők fogyasztási szövetkezetet alakítottak, mely első sorban a piaci árakra, a hus, tej, tejtermékek, tojás és zöldség félékre terjeszti ki körét. A szövetkezet az elített árakat egyenesen a termelőktől szerzi be s ezzel módjában fog állani azokat 20—30%-kal olcsóbban a fogyasztó közönségnek eladni. — Nem lenne-e üdvös Nyitra is ilyesmit megpróbálni?

Megújított vasutépítési engedély. A kereskedelemügyi miniszter a magyar északnyugati h. é. vasút részvénytársaságnak a m. kir. államvasutak Nyitra állomásától Nagyménke és Lapásgyermath községek határain át a zsitvavölgyi h. é. vasút Verebély állomásáig, esetleg onnét Csiffár, Alsógyőröd és Ujbars községek határain át a m. kir. államvasutak Léva állomásáig vezetendő rendes nyomtávú gőzüzemű h. é. vasútvonalra a meghosszabbított *élmunkálási engedély* érvényét egy év tartamára megújította.

Galamblovó verseny. Az érsekújvári Sport-egyesület által f. évi okt. hó 9-én rendezett galamblovó versenyen *Lóry* Jenő három első tiszteletdíjat, 2 első tétversenydíjat egyedül s egy első tétversenydíjat *Justh* Szilárdal közösen nyert. Díjakat nyertek még gróf *Teleky* József, *Massányi* Géza, *Szapáry* Lajos, *Kovács* János.

Megkerült bérkocsis. Hirt adunk annak idején arról, hogy *Druga* István érsekújvári fiakkeres bérkocsiját még augusztus elején egy utazó úgynök két hétre napi 14 koronáért kibérelte. A bérkocsisnak es a fogatnak azóta nyoma veszett, míg végre f. hó 15-én az elvezettnek hitt kocsist Trencsénmegyében Kiszuczajhelyen leartóztatták. A lovak és a kocsis is azóta megkerültek.

Garázdálkodó cigányok. Vajk és Szentmihályúr községekben f. hó 11-én kőborcigányok garázdálkodtak, a kik nem csak a határban tettek károkat, hanem lövöldöztek is a községbeli emberekre. Szerencsére senkit sem sebesítettek meg, de jelentékeny kárt okoztak *Adler* Salamon birtokosnak, a kinek lovai a lövések zajától megbokrosodtak és az általuk vontatott kasszaló gépet magukkal ragadván, azt teljesen összezúzták. A garázdálkodó bandát hosszas hajszá után végre a csendőrség fogdosta össze.

Új téglagyár. Az ország egyik legmodernebb téglagyára az, melyet gróf *Apponyi* Gyula nagybirtokos állítottat fel a pereszlenyi határban. A gyár egyelőre téglát és tetőcserepet készít s nem rég nyílt meg gróf *Apponyi* Gyula, *Cardesa* Tamás, gróf *Hunyady* Lászlóné, herceg *Odescalchi* Rudolf, dr. *Janda* József, *Pirchala* Imre, *Mittuch* József s más előkelőségek jelenlétében. A rendes üzem tart ápr. 1-től nov. 1-ig. A napi bér 2:50—3:05 kor. között változik a munka minősége szerint. A téglagyár berendezése 300.000 koronába került.

Műgyetemi Diákothron. Műgyetemi Segélyegylet Háza alapja javára a budapesti új Műgyetem 1910. május 25-én Ó Felsége a király és József kir. herceg az egyesület védnöke jelenlétében megtartott zárókö elhelyezési ünnepe alkalmából megindított gyűjtést rendező egyesület elnöksége felkéri azokat, akik gyűjtőleveleiket még nem küldötték be (ca. 90%) hogy mivel a gyűjtés Budapest székesfőváros hatósági ellenőrzése alatt van és az iver beküldésének határideje szept. 1-én már lejárt, iverket lehetőleg hamarosan beküldeni sziveskedjenek.

Az egyesület elnöksége írásbeli uton mindazon gyűjtőknek, akik iverket eddig már beküldötték, kifejezte köszönetét, mindazonáltal néhány nagyobb adományt (250—1000 kor.) itt is közreadunk. Eötvös Lóránt br. főrend, *Kachelmann* Károly és fia gépgyár Vihnye, *Köszénbánya* és téglagyár társulat Bpest., *Firczak* Gyula püspök Munkács, *Bleuer* Ödön mérnök Trencsén, idős. *Pálffy* János gr. hagyatéki gondnoksága Pozsony, *Petrikovits* Róbert ig. főmérnök Párdány, *Frigyes* kir. herceg, *Rainer* Károly műépítész Budapest, *Magaziner* Lajos és *Steiner* József Bpest, *Hauszmann* alapítványa (1000 k.) *Hasenör* Ede gépgyár Bpest, *Nagyvárad*—*Belényes*—*Vaskóhi* vasút rt., *Jos. Jagodnik* gyertyagyár Susak, *Saxlehner* család Bpest, *Weiss* Antal gépgyár Bpest, *Kéler*

Napoleon műépítész Bpest, *Schustler* József mérnök Bpest, *Eszterházy* Miklós herceg Kismarton, *Nyiregyháza*, *Breznóbánya*, *Pozsony*, *Deés*, *Arad* (1000 K.) városok és *Biharvármegye* közönsége! A gyűjtés eredménye eddig meghaladja a 15.000 koronát.

Ünnepély egy fegyintézetben. Ritka szép ünnepet ültek okt. hó 16-án Lipótvár kir. orsz. fegyintézet kath. szabad lakossága és fegyencei. Ugyanis e napon megalakult az előőrsafűzér társulat. *Csulák* Lajos fegyint. lelkes hosszas és buzgó fáradozással megalakította a társulatot, s a fentemlített napon a fegyintézet restaurált templomában szívhez szóló szavak kíséretében megálldotta és külön-külön kiosztotta a rőzsafűzereket a társulat tagjainak, kik közé a fegyintézet tisztviselőinek családi köréhez tartozók közül is többen, nem különben a fegyőrök is beiratkoztak. A fegyencek közül 120-an léptek be a társulatba, a kik ünnepélyesen megígérték lelkipásztoruknak, hogy jó útra fognak térni. Az ünnep jelentőségét emelte az a körülmény is, hogy *Környei* József énektanár maga köré gyűjtve az énekhez értő fegyenceket, quartetben hegedű kísérettel gyönyörű Mária-énekeket adott elő, melyek könyeket fakasztó áhitatra ragadták a közönséget. A szép ünnep emléke sokáig fog élni a lipótváriak lelkében.

Bezárt iskola. Gajdel községben a tanító családjában felmerült vörheny eset miatt a hatóság elrendelte a községi iskola bezárását.

A pletyka. A napokban egy uri asszony két kis leánya társaságában künn járt a nyitrai temetőben. Az esti félhomályban a temető egy félreeső helyén egy emberi alakot pillantott meg, azt kísértetnek vélve, tőle megijedt. A kísértetnek vélt alak egy ismert nyitrai hivatalnok volt, ki atyja sirjánál járt, a végből, hogy a sirásónak megbízást adjon a sirhant burjánzó gaz eltávolítására, illetve a sirnak kitararozására, a közelgő halottak napjára való tekintettel. Nagy volt azonban a meglepetése, midőn egy-két helyi lap valóságos botrányhőst csinált belőle. Mert az ájulásról, vagy a találgatásról fogalma sem volt. Valamelyik rosszakarója éretlen tréfát csinált a dologból.

Tolvaj cigányasszony. *Kotlár* Jánosné molnosi cigányasszony f. hó 20-án reggel 7 óra tájban belopódzott *Deák* János lakásába és az ágyból egy vankost emelt el. Midőn távozni akart a házból, az udvaron a piacról jövő szakácsné útját állta. A tolvaj asszony egy ügyes mozdulattal félrelökte a szakácsné és kirohant az utcára. Midőn látta, hogy üldözője nyomában van, vad futásnak iramodott. A vad hajszá nem tartott sokáig, mert a Gyürki-utca sarkán posztoló rendőr elfogta a tolvaj nőt.

Tűz. *Szolecsán* községben f. hó 18-án délután nagy tűz pusztított. Herceg *Odescalchi* Livio azonnal megjelent saját tűzifecskejével a vész helyén, de dacára ennek és a nagyapócsányi, valamint nagybóssányi tűzoltóság gyors megjelenésének 8 ház a hozzá tartozó melléképületekkel, valamint 3 drb. szarvasmarha és 8 drb. sertés és számos baromfi áldozatul esett a dühöngő elemnek. A tüzet állítólag gyűjtővel játszó kis gyermekek okozták.

Hetfő virradóra tűzoltói vészjelzés verte fel Nyitra város lakóit almukból. A gázgyár tőszomszédságában, az úgynevezett *Leszner* majorban tűz volt, mely az ott felhalmozott szalmakészletet, dacára a gyors intézkedéseknek, teljesen elhamvasztotta. A tűz vigyázatlanságból keletkezett, *Paulovics* Richál Ádám 19 éves cigánylegény az éjjel a kazalban meghált és lefekvéskor kupak nélküli pipájára gyújtott. Közben elaludt és a pipából kihulló dohányparázs a száraz szalmát lángra lobbantotta. A cigánylegény ellen az eljárás folyamatban van.

Szentségtartó a szántóföldben. Nemespannon f. hó 9-én a határban *Ivancsik* József földműves szántás közben egy szentségtartót ásott ki a földből. A szentségtartó a közelmúltban történt templomrablásokból került oda a fosztogatók által. A hatóság az egész vármegye területére elrendelte a nyomozást a rejtélyes ügyben.

Szerencsétlenség játék közben. Vasárnap délután két szomorfalusi parasztyerek játék közben követ kötött egy hosszú sodronyra és azt átvetették a villamos vezetékén. A sodrony az áramot felfogva, a sodrony végét tartó fiút a földhöz vágta. A fiú ennek következtében koponyatörést szenvedett, míg keze és testének egyes részei csaknem teljesen összeégtek. A szerencsétlen nebulót a nyitrai kózkórházba szállították, hol élet-halál közt lebeg.

Emberi csontváz a répa földben. A nyitrai vasúti állomás pályabóvítási munkálatainál rémes leltre bukkantak kedden délután a munkások. A föld felületétől 120 centiméternyi mélységben ásás közben egy emberi csontvázra akadtak. Baloldali bordái közt egy rozsdás kés volt. A hulla 20—30 éve lehetett a földben, fog-sora még teljesen ép. Valami elfeledett büntény áldozata lehet a nyugalmában megzavart halott.

Lopás. *Konecni* Mihály nyitraudvarnoki züllött ember a napokban álkulcsal belopódzott egy ottani jómódu gazda lakásába és ruhaszekrényéből 60 koronát lopott. A lakást távozása alkalmával újra elzárta, és a lopott pénzzel odább állt. A gazda a lopásról mit sem tudott. Nagyon nézett, midőn egy szép napon a kisbíró kidobolta, hogy a faluban lopás történt. A ki hiányát érzi pénzének, jelentkeztek a jegyzői irodában. Még mosolygott a helyszínén, midőn végighallgatta a furcsa híradást, de azért mégis első dolga volt a szekrényhez sietni, megtudandó, rendben van-e megtakarított pénze. Bezzeg elhagyta a jövedelét, midőn 60 koronájának hült helyét lelte. Futott is lélekszakadva a jegyzőhöz, a ki megnyugtatta, hogy nem kell mitől tartania, mert pénze megkerül. A jegyző úgy jött rá a lopásra, hogy midőn *Konecni* bizonyítványt váltott, 10 koronással fizetett és ez szeget ütött a fejébe, mert a züllött embernek sohse volt életében egyszerre 10 koronája. Csakis tisztességtelen úton juthatott a pénzhez. Hogy mennyire alapos volt a jegyző gyanuja, fényesen beigazolódott.

Eltűnt vásári zsebmetszők. *Csimo* János galgóczi illetőségű rovtó multú vásári zsebmetsző a napokban egy cirkefogó kollegájával, ki illetéktelenül *Csimo* Kálmánnak nevezi magát, Trencsénbányán hurokra került. A jeles firmákra azonban a hatóság nem gyakorolt eléggé éber felügyeletet, mert mindketten egy szép napon eltűntek a toloncházból. A bíróság most bottal ütheti nyomukat.

Ismét a vasárnapi munkaszünet. *O. János* és *O. Antal* kőburkolók ellen vasárnap feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy nem tartják be a vasárnapi munkaszünetet és a Rév-utca 19. sz. házban kőműves munkát végeznek. A rendőrök a feljelentés alapján kivonultak a helyszínére, de legnagyobb meglepetésükre a kőműves testvéreket nem találták ott. Valahogy megneszeltek a hatósági közegek közeledését, valamelyik lakónál elrejtették magukat.

Eltűnt pénztárca. *Mokis* Józsefné beédi asszony f. hó 16-án délelőtt húst vásárolt *Goldberger* Miksa nyitrai mézárósnál. Fizetni akar, de rémülten tapasztalja, hogy eltűnt egy 10 koronás aranyat és 2 kor. 90 fillért tartalmazó pénztárcája. Körülnéz az üzletben, hát látja, hogy egy cigány asszony áll mellette. Gyanuja természetesen reá esett. Rendőrről kiáltott és az asszonyt bevitette két utcán reája várakozó társával a városházra. A rendőrök a cigányokat megmotozták, de sem a pénzt, sem a tárcát nem találták náluk. A kőpé cigányok a lopott tárcát egy negyedik személynek adhatták és az eltűnt vele.

Csendőrök és orvvadászok harca. Ótura község környékén nagyon elszaporodtak a vadászok, a hatósághoz minduntalan érkeznek feljelentés ellenők. A hatóság csaknem tehetetlen ellenők, mert ha üldözőbe veszi őket a csendőrség, úgy eltűnnek, mint a kámfor. A napokban egy csendőrrőrt nyomukra akadt. Vagy heten voltak a lesipuskások, talptól állig fegyverben, kenyértörésre került a dolog. A csendőrök felszólították őket a békés megadásra. De a vadászok erről hallani sem akartak. Fegyvereikkel célba vettek a csendőröket. A távolság igen kicsiny volt közöttük. Alig pár lépés. Egy bátor csendőr az egyik orvvadász közelébe ferközött, de majdnem életével fizetett érte. A legvégső pillanatban sütötte el a feléje irányzott fegyvert. A lövés eldördült, de nem talált senkit. A csendőr erre fegyverére tűzött szuronyával keresztlődötte az orvvadászt. Hogy mi történt a többi lesipuskással, arról nem emlékezik meg tudósítónk.

Meglopta a pallérját. *Zapletál* János nyitrai kőművessegéd a zsidótemplom építkezésénél foglalatokodó *Micsa* Károly pallér meglopta. F. hó 15-én délből fél 1 órakor belopódzott az emeleti helyiségben lévő építészeti irodába és a pallér fogason függő kabátjából 20 koronát lopott. A pallér ép akkor jött a helyszínére. Midőn a tolvaj léptek zaját hallotta, felnyitotta az ablakot és leugrott az emeletről a Zoárd-utcában felhalmozott homokra. Mire a pallér az ablakhoz ért,

a tolvajnak hült helye volt. A pallér fellármázta az épületen ebédjüket fogyasztó munkásokat, kik az épület keresésére indultak. Zapletál ekkor már a Pitzer-kávéház előtt járt. Mikor a tolvaj látta, a Pitzer-kávéház előtt járt. Mikor a tolvaj látta, hogy üldözői nyomában vannak, futásnak iramodott. Hosszas hajszá után rendőrök segítségével elfogták a pallér kifosztóját. Előállítás során a lopott pénzből 18 kor. 92 fillért találtak nála.

Beleesett a pincébe. Horváth Dezső telefon-hálózat bevezető postaalkalmazott f. hó 15-én délután 5 óra tájban a folyosón menet vigyázatlanságból beleesett a pincébe. Fején és hátán jelentékenyen megsérült. A sérült postaalkalmazottat dr. Deutsch Izidor orvos részécsitette első segélyben.

Nyitrrára jött meghalni. Holder József kisbaabi napszámost nagybetegen a kórházba akarta szállítani leánya f. hó 17-én. A szegény beteg azonban a város határában kiszervevedett. Minthogy a kórházi igazgató a hulla felvételét megtagadta, a rendőrök Holdert a hullaházba szállították.

A must áldozata. Goldstein nyitriai mészáros kocsisa, Klenkó Nándort f. hó 17-én ugyancsak kiforgatta a „buresák“ emberi mivoltából. Párucán hazafelé haladva, mindenki belekötött. Majd egy ház sarkán elhelyezkedett és onnan a világot sem akart távozni. Végre a rendőrök közrekapták és a városházára kísérték.

Őszi napok és a reuma. Hull a favelél és szerkesztőségünkbe hullanak a poéták őszi „zöngikéi“; az utcán pedig hallatszik: — Az őszi napok meghozták részemre a náthát. — Részemre meg a reumát.

És aztán a beszéd okvetetlen ráterelődik a Dianára. Szokatlanul népszerű ez a házirovosság. A modernség kínzó nyavalyájának, a reumának ez a hatalmas ellenszere. Ma bizony egy művelt ember mosdóasztaláról sem hiányzik a Diana, mely a reuma szaggató fájdalmát enyhíti és a fejreumatól a zsábaig használ. Még szerencse, hogy nincsen az a kis falu, a hol kapható ne volna. Az is igaz, hogy nincsen olyan kis falu, ahol el lehetnének a Diana nélkül.

Irodalom.

A „Mária-Kongregáció“ (Szerkesztik P. Bús Jakab és P. Bangha Bela S. J.) IV. évfolyamának 2. száma a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg:

Korszerű lelkipásztorkodás és kongregáció. — Bangha Bela: A salzburgi kongregáció nagygyűlés. — P. Bús Jakab: A mi misszióink. — Bekes csatározás. — Hírek a kongregációból. — Telefon.

A magyarországi Mária-kongregációk ezen hivatalos közlönye evi két korona előfizetési díj mellett (aki azonban legalább 20 példányt rendel egy csomagban, egy évfolyamot egy koronáért kap) Budapest, VIII. Mária-utca 25. sz. a rendelhető meg, a honnét kívánatra mutatványszámot is küldenek.

Nyilt-tér.

Borszéki
GYÓGYÉS ÜDITŐVIZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

„BORSZÉKI“
az ásványvizek királya,
angolkór és
vérszegénység
ellen páratlan gyógyszer.
Mint üdítő és hűsítő ital a
legelső minden vizek között.

Főraktár:
BRIX JÁNOS FIA UTÓDA
fűszer-, csemege- és ásványvíz-
kereskedőnél — **Trencsén**

105. 11-15.

Telefon.

F. Nagytapolcsány. Úgyes dolgozat, de elvont tartalmánál fogva inkább szaklapba való.

K. Handlova. Ha nem volna polemikus hangon tartva, közölnénk, de azzal az organummal nem állunk szóba.

K. Ócsad. Sajnos már későn kaptuk s így csak részben használhattuk fel.

Nagyságos Cardeza T. D. M. úr kovarczi istállójából
I vemhes tenyész kan- caló és I két éves csikó

eladó 1600 koronáért; venni szándékozók jelentkezzenek a fent nevezett uraság titkári hivatalánál a kovarczi kastélyban.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM-MENTES
TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ
ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.
Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kítőnő hatásának bizonyult.
ORVOSILAG AJÁNLVA.
FŐLERAKAT **EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA**
KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKÁN.
56. 25-0.

DR. BERÉNYI SÁNDOR
FOGORVOSI ÉS FOGTECHNIKAI
00000000 MŰTERME 00000000
NYITRÁN, VÁROSHÁZ-TÉR 3. SZ.

Fog-és gyökéreltávolítás
cocainnal, fájdalom nélkül. Tartós fogtömések ezüst és arannyal, cement és porcellán emailal. A fogzománc színének teljesen megfelelő égetett porcellántömések készítése. Műfogak szájpadlás nélkül. Teljes fogsorok készítése és behelyezése. Aranykoronák és aranyhidak. Törött darabokon javítások helyben eszközöltetnek.

Rendelés naponta d. e. 11-12 óráig és d. u. 2-5-ig.

Telefon szám: 146.

TELEFON
a
Poór-féle cukrászdában!

Nyitrrán, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

Házilag készült befőttek, cukrozott gyümölcsök. Naponta friss készítésű vajás és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb bonbonierek, Gerbaud, Lindt és Gala Peter-féle csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek nagy választékban s ami a fő igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.

Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállítatnak.

171. 47-52.

A t. közönség kényelmére
üzletembe bevezetttem a telefont is; úgy hogy az egész megye bármely részéről övő telefon megrendeléseket is a leggyorsabban teljesíthetem.
Nyitrrai telefon szám 146.

1918/1910. szám.

Árverési hirdetmény.

Nagytapolesány nagyközség alulírott előljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező ujonnan épült s Szilágyi Dezső-téren fekvő, korlátlan italmérési joggal egybekötött **polgári vendéglő és korcsma helyiséget** megfelelő lakás és mellékhelyiségekkel, pince, kocsiszin, istálló, udvar és kert helyiségekkel kapcsolatosan évi 2500 korona kikiáltási ár megjelölése mellett, továbbá ugyanezen épületben egy utcai bolthelyiséget évi 250 korona kikiáltási ár mellett 3 évre bérbeadni óhajt. A bérleti részletes feltételek a községi előljáróságnál megtekinthetők.

Felhivatnak a pályázni óhajtók, hogy a fenti bérletekre vonatkozó írásbeli zárt ajánlataikat **folyó évi november hó 5-nek** déli 12 órájáig a községi előljáróságnál nyújtásák be.

Nagytapolesány, 1910. okt. 14.

132 1-1

Előljáróság.

WEIGL ANTAL
PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű **szőrmékből.** Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi **felöltőket,** téli és nyári idényre divatos **öltönyöket,** továbbá: **reverendákat, címádákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat** stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb árakon.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 41-52.

Ablak és ajtó léghuzat elszigetelést jutányosan vállal
KOLENATY ÉS KÖCK
NYITRA, TÓTH VILMOS-U. 10. SZ.

Készít modern és szolid kivitelű butorokat. — Saját készítményű butorait állandóan raktáron tartja. — Elfogad butorujításokat és boltberendezéseket. — Egyéb e szakba vágó különleges munkálatokhoz megrendelésre rajzzal és költségvetéssel szolgál.

133. 4-5.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

ISZER FERENCZ
MÉHVIASZ- ÉS GYERTYAGYÁROS
katholikus cég
MALACZKA (POZSONY M.)

A főtiszt. plébános urak szíves figyelmébe ajánlom különösen kisebb jövedelmű templomok használatára saját gyártmányú III. rendű, szép és tartós égésű

félviasz-gyertyáimat,
kilója 2 korona 40 filler.

Továbbá ajánlom I. és II. rendű méhviasz-gyertyáimat, kétszer finomított templomi égő olajat.

Valódi francia olajból, kristály-üveg, tomjén, füstölő-szén, szurok-faklya stb. legjobb minőségben jutányos áron kaphatók.

A gyertyákat 4 kilogrammtól kezdve bérmentve szállítom.

A főtiszt. plébános urak részére készpénzfizetésnél 3% engedményt, vagy kívánatra 1 évi utólagos fizetési előnyt nyújtok.

64. 12-15. Kívánatra árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálhatok. —

Vágújhelyen lévő ügyvédi irodamba azonnal felvesszék 2 írógépen dolgozni tudó, vagy rövid időn belül gépirást elsajátító

írnokot vagy gépirónót.

Dr. Markovics Rezső
..... ügyvéd. (130 1-1)

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

BOR ELADÁS!

Katócz Simon kerületi szőlőszeti és borászati felügyelő esztergomi pinczejében nagyobb mennyiségű egy és két éves, jobb minőségű, tisztán kezelt fehér és schillerbor jutányos áron eladó. — Az eladás 50 literen felüli mennyiségben történik.

Bővebb felvilágosítást nyújt és megrendeléseket elfogad a fenti borászati felügyelő Nyitrán, Gyürki-utca I. sz.

107. 9-13.

Magyarázat.

120. 5-6.

Hogy mennyire köztudomása a közönségnek az a tény, hogy

a kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb óvszer

AZ ESTERHÁZY-COGNAC

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli nagy fogyasztás.

* Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az Esterházy cognacgyár két db. Egrot-féle főző-készüléke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal magában. Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a

közönség tudja, minő szerrel védekeznek a kolera ellen.

Ez a magyarzata a rendkívüli nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható!!

Központi iroda: Budapest, V. ker., Csáky-utca 14. szám.